

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Soudní způsoby obrany proti porušování práv z duševního vlastnictví

Práva z duševního vlastnictví jsou v dnešní době jedním z nejvíce chráněných práv jak na vnitrostátním tak i mezinárodním poli. Možností, jak se bránit proti porušování těchto práv, je nepřehledné množství a z hlediska způsobů obrany je lze rozdělit do dvou hlavních skupin.

WEINHOLD LEGAL

Do první skupiny je možné řadit případy, kdy ten, komu svědčí právo z duševního vlastnictví, neboli oprávněný, chce zvolit mírnější cestu obrany a rozhodne se prozatím vyhnout jakémukoliv zásahu soudu. Jedná se o takzvané mimosoudní způsoby obrany, které zahrnují například právo na informace podle zákona č. [221/2006](#) Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti v květnu roku 2006. Na základě tohoto práva může oprávněný požadovat vůči třetí osobě podle ustanovení § 3 výše uvedeného zákona informace o původu a distribučních sítích zboží a služeb, kterými je právo porušováno. Další možností jsou předžalobní výzvy, které mají nejčastěji podobu doporučeného dopisu, ve kterém oprávněný vyzývá porušovatele k ukončení protiprávní činnosti, často pod pohrůžkou soudního sporu. V praxi mají předžalobní výzvy značný význam, jelikož vidina soudního sporu je pro mnohé porušovatele dostatečně pádným důvodem pro ukončení porušování práv z duševního vlastnictví.

Naopak ve druhé skupině jsou způsoby obrany, kdy je oprávněná osoba již nucena přikročit k soudnímu způsobu ochrany svého práva (například i v důsledku marně využití předžalobní výzvy, která se nesešla s žádnou odezvou ze strany porušovatele).

Výše zmíněný zákon o vymáhání práv z duševního vlastnictví umožňuje těm, jejichž právo bylo porušeno, domáhat se žalobou u soudu, aby se porušovatel zdržel jednání, jímž dochází k porušování nebo ohrožování práva, a současně odstranil možné následky, které vznikly v důsledku ohrožování nebo porušování, a to zejména stažením výrobků z trhu, trvalým odstraněním nebo zničením výrobků a nebo stažením, trvalým odstraněním nebo zničením materiálů, nástrojů a zařízení určených nebo používaných výlučně nebo převážně při činnostech porušujících nebo ohrožujících právo.

Oprávněná osoba má pak vůči porušovateli nárok na náhradu škody, vydání bezdůvodného obohacení a v případě, že byla zásahem způsobena nemajetková újma, má nárok i na přiměřené zadostiučinění. Zákon stanoví minimální výši těchto částek, a sice dvojnásobek licenčního poplatku, který by byl jinak obvyklý při získání licence k užívání práva v době neoprávněného zásahu. Jedinou možností, jak snížit tuto částku, je situace, kdy porušovatel nevěděl a ani vědět nemohl, že svým jednáním právo oprávněného jakkoliv porušuje. V tomto případě tak částka nebude dvojnásobkem licenčního poplatku, ale bude se jednat pouze o standardní výši licenčního poplatku.

Ve věcech práv z duševního vlastnictví je pro spory 1. stupně věcně a místně příslušným Městský soud v Praze a za podání žaloby zaplatí navrhovatel soudní poplatek ve výši 2 000,- Kč podle zákona č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

V případě, že je nutné prozatímně upravit poměry účastníků, nebo neexistuje-li riziko ohrožení výkonu soudního rozhodnutí, nabízí zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, možnost podat návrh na vydání předběžného opatření. Jedná se tedy o způsob, jak zamezit porušování práv z duševního vlastnictví, dokud není soudně rozhodnuto. U případů práv z duševního vlastnictví by v úvahu přicházelo opatření, aby účastník nenakládal s určitými věcmi nebo právy, popřípadě něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel.

V případě podání návrhu na vydání předběžného opatření je cena nižší než je tomu u soudního poplatku za podání žaloby, a sice 1 000,- Kč (zákon č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů). U návrhu na vydání předběžného opatření je třeba si dát pozor na jeho formulaci, jelikož musí být velice konkrétní, jinak hrozí, že soud podaný návrh odmítne pro neurčitost. Tuto povinnost mimo jiné judikoval i Krajský soud v Českých Budějovicích ve svém rozsudku sp. zn. 6 Co 1859/2003 ze dne 28. července 2003 („*Odvolací soud zcela sdílí závěr soudu prvního stupně, že návrh žalobce na vydání předběžného opatření je neurčitý. Neurčitý je totiž údaj o tom, čeho se žalobce domáhá (žalobní petit). Formulace žalobního petitu je zcela nekonkrétní, neurčitá a převzetí takového petitu do výroku soudního rozhodnutí by mělo za následek jeho materiální nevykonatelnost*“).

Další povinnost na straně navrhovatele, která se pojí s návrhem na vydání předběžného opatření, je složení finanční jistoty k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by mohla vzniknout na základě navrhovaného předběžného opatření. Ze zákona je požadovaná výše finanční jistoty 10 000,- Kč, kromě věcí týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti, u kterých je nutné složit finanční jistotu ve výši 50 000,- Kč. Je však třeba upozornit na skutečnost, že předseda senátu je oprávněn tuto částku zvýšit, pokud dojde k závěru, že složená jistota zjevně nepostačuje k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by mohla vzniknout navrhovaným předběžným opatřením.

O podaném návrhu na vydání předběžného opatření rozhodne předseda senátu bezodkladně. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, stanoví zákon pro rozhodnutí soudu sedmidenní lhůtu. V případě, že předseda senátu navrhované předběžné opatření nařídí, zároveň s tím uloží navrhovateli, aby ve lhůtě, kterou mu určí, podal u soudu návrh na zahájení řízení.

Na základě výše uvedeného je tedy možné vidět, že oprávněný má pro případ porušení práv z duševního vlastnictví k dispozici širokou škálu možností jak se bránit, od těch nejmírnějších až po ty nejpřísnější.

Tereza Kyselová

Florentinum
Na Florenci 15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333

Fax: +420 225 385 444

e-mail: wl@weinholdlegal.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)